
Мр Душан Станковић¹
Основна школа „Браћа Рибар”
Доња Борина

Стручни рад
Методичка пракса
број 2 2010
УДК: 371.3.333
стр: 203-214

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ ВЕБ ПОРТАЛИ

Резиме: У раду је објашњен појам веб портала као и разлози њиховог постојања. Дата је подела на хоризонталне и вертикалне веб портале. Посебан акценат стављен је на образовно-васпитне веб портале у свету и земљи, чијим се коришћењем настава подиже на квалитетнији и ефикаснији ниво. Постојање оваквих веб портала олакшава припрему наставника за реализацију наставе и представља драгоцен извор информација за ученике и њихове родитеље. HTML презентације могу да буду изузетно корисне у организацији дидактичких ресурса сваког наставника, тако да је део рада посвећен и овом начину организовања наставних материјала.

Кључне речи: образовање, веб портали, интернет ресурси, припрема и реализација наставе, организација дидактичких ресурса

УВОД

Постоје различите дефиниције веб портала. Они су описани као „интернет суперсајтови који нуде низ услуга, укључујући веб претраживање, вести, блогове, дискусионе групе, куповину и линкове ка другим сајтовима” (PC Magazine Digital Edition), „места на интернету која чине више различитих информационих целина или апликација” (Википедија). Веб портали „морају да обезбеде најмање четири основне услуге: претраживач(е), e-mail, везе са другим сродним сајтовима и персонализовани садржај. Поред тога, могу да обезбеде ћаскање, листе чланова, бесплатно преузимање” (Business

¹ ✉ ucha@neobee.net

Dictionary). Дакле, веб портали представљају интернет локације на којима су систематизовани линкови који су повезани са садржајима и материјалима везаним за одређене сфере и области интересовања. Потенцијални корисник на њима претражује и проналази линкове ка сајтовима који се детаљније баве одређеним темама. Осим тога, на веб порталу се могу наћи претраживач, [чет](#), online игрице, апликације за вести итд.

Веб портале можемо разврстати у два општа типа – хоризонталне и вертикалне. Хоризонтални портали нуде велики број услуга, активности и садржаја и намењени су широкој популацији. Поред линкова о одређеним темама, они нуде и садржаје као што су вести, временска прогноза, информације о финансијама и линкови за садржаје из културе. *Yahoo!* је сигурно најпознатији пример хоризонталног портала (Слика 1).



Слика 1. *Yahoo*

Вертикални портали пружају садржаје који су везани за једну тему или област. Они су намењени одређеној групи корисника. Дobar пример вертикалног портала је портал *Уједињених нација* (Слика 2).

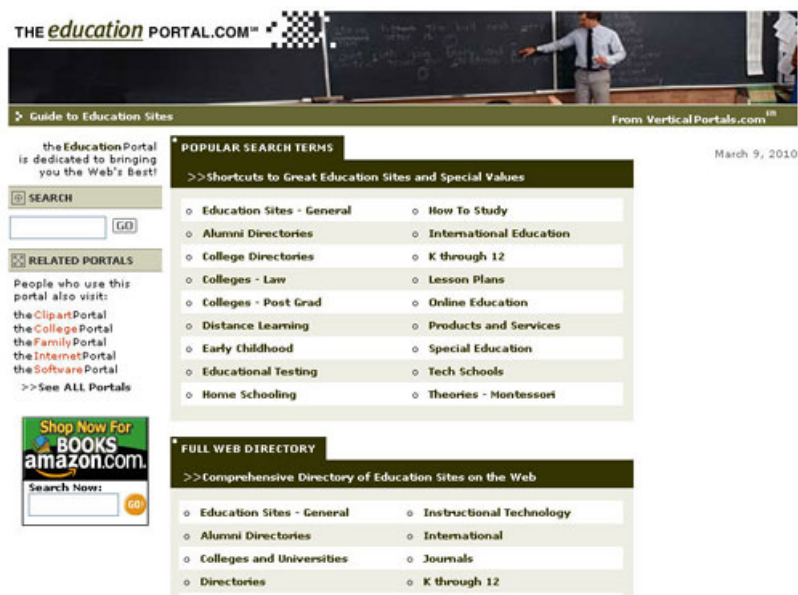


Слика 2. *The United Nations*

Услуге, које нуде информационе и комуникационе технологије користе милиони људи широм света. Развијају се информациони системи, а информациона технологија примењује се у свим сферама друштва. Како се информационе и комуникационе технологије веома успешно користе у свим делатностима, не постоје разлози због којих би нове технологије биле изузете из процеса припреме и реализације наставе. Образовно-васпитни портали могу да буду полазна тачка у истраживању ученика или припреми наставника за извођење часа. У оваквим претрагама, које морају бити методичне, портал може бити од драгоцене помоћи, јер нуди теме које су издељене по логичким категоријама. Ширина одређене области може се сагледавати кроз категорије различитих тема које је чине (Видети: Станковић, 2006б: 47-54).

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ ВЕБ ПОРТАЛИ

Образовно-васпитни веб портали у свету нису новост. Они су бројни и егзистирају већ дужи низ година. На интернету можемо пронаћи доста оваквих портала који имају различите приступе дизајну, употреби и садржају. Овакви портали, поред дидактичких материјала за припрему и реализацију наставе, нуде и друге услуге: информације о стручном усавршавању, дискусионе форуме, учење путем мреже, видео конференције, линкове од битног значаја за наставу (Видети: Станковић, 2008:115-120). Тако, на пример, на образовном порталу *The Education Portal*, могу се пронаћи линкови ка образовним сајтовима, учењу на даљину, садржајима за родитеље и васпитаче, различитим педагошким методама и теоријама, часописима, факултетима и универзитетима, наставној технологији, тестирању итд. (Слика 3).



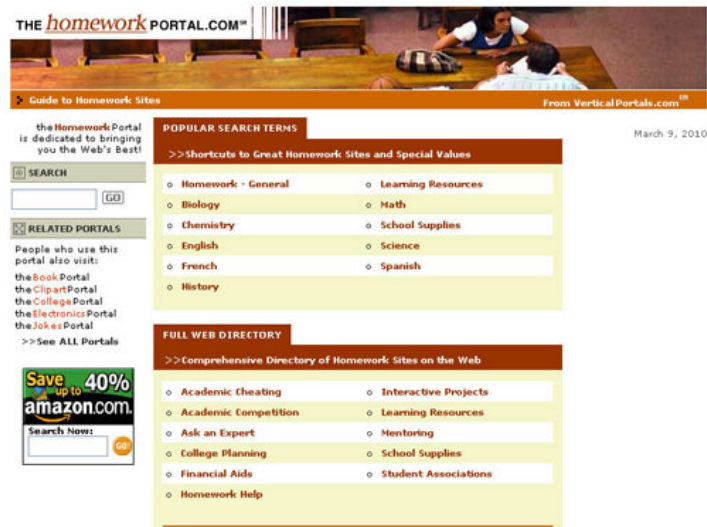
Слика 3. *The Education Portal*

The Childcare Portal нуди везе ка образовним сајтовима чији су садржаји углавном везани за бригу о деци, чување деце, здравље и безбедност деце, децу са посебним потребама (Слика 4).



Слика 4. *TheChildcare Portal*

The Homework Portal даје линкове за различите изворе учења, помоћ у изради домаћих задатака, садржаје о биологији, хемији, историји, математици, страним језицима итд. (Слика 5).



Слика 5. *TheHomework Portal*

На порталу *The College Portal* се могу наћи линкови ка сајтовима који пружају детаљне информације о различитим колеџима, постдипломским студијама, учењу на даљину (Слика 6).



Слика 6. *The College Portal*

Discovery Education и *The Gateway* (Слике 7 и 8) су, такође, примери портала који нас могу одвести на странице на којима можемо пронаћи различите образовне ресурсе.



Слика 7. *Discovery Education*

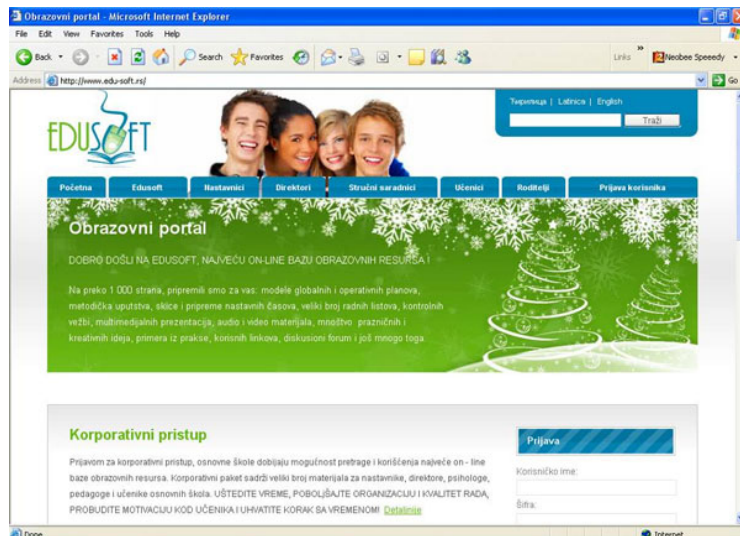
Могу се преузимати наставни планови, лекције, образовни софтвери, материјали за штампање итд. Бројни су и online садржаји.



Слика 8. The Gateway

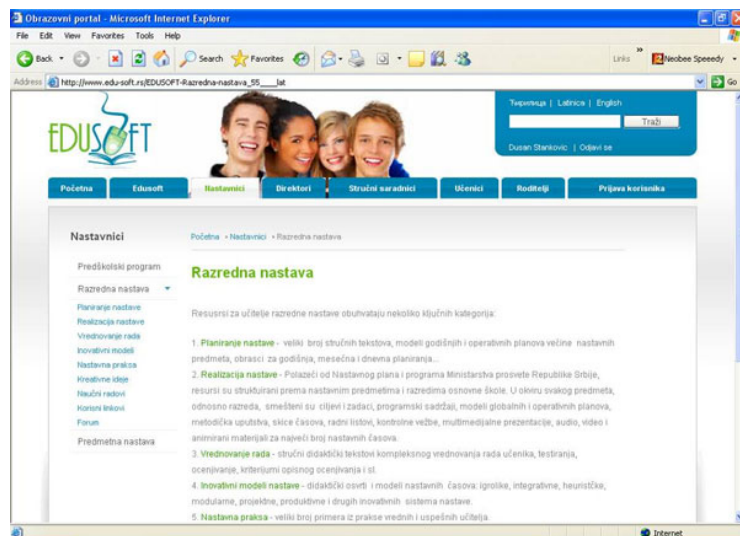
Међутим, због језичке баријере и прилагођености ових садржаја образовном систему земаља из иностранства, само мали број ових ресурса могу користити наставници у Србији. Проблем доласка до дидактичких ресурса је присутан у нашим школама, нарочито у школама у унутрашњости земље. Наставници у мањим местима не могу свакодневно да посећују специјализоване продавнице, књижаре, библиотеке у којима могу пронаћи материјале који су им потребни за квалитетан наставни рад. Развојем информационих и комуникационих технологија створиле су се могућности да се овај проблем у потпуности отклони. Изградњом образовно-васпитних веб портала наставници би могли да преузимају потребне материјале, без обзира где живе и раде (наравно, уколико поседују рачунар и приступ интернету). Овакви портали би осим наставника, задовољили и потребе ученика и њихових родитеља (Станковић, 2006а:99-111).

Пример за овакав образовни портал представља *Едусофт образовни портал* (Слика 9). Са око 2000 линкова корисници могу преузимати моделе глобалних и оперативних планова, методичка упутства, скице и припреме наставних часова, велики број радних листова, контролних вежби, мултимедијалних презентација, аудио и видео материјала, мноштво креативних идеја, примера из праксе, корисних линкова. У креирању базе ресурса учествовали су професори и асистенти Универзитета у Београду, професори са водећих института, али и велики број учитеља и наставника који су постојећа научна знања обогатили својим практичним искуством, примерима из праксе и мноштвом креативних идеја (Едусофт образовни портал).



Слика 9. Едусофџ образовни портал

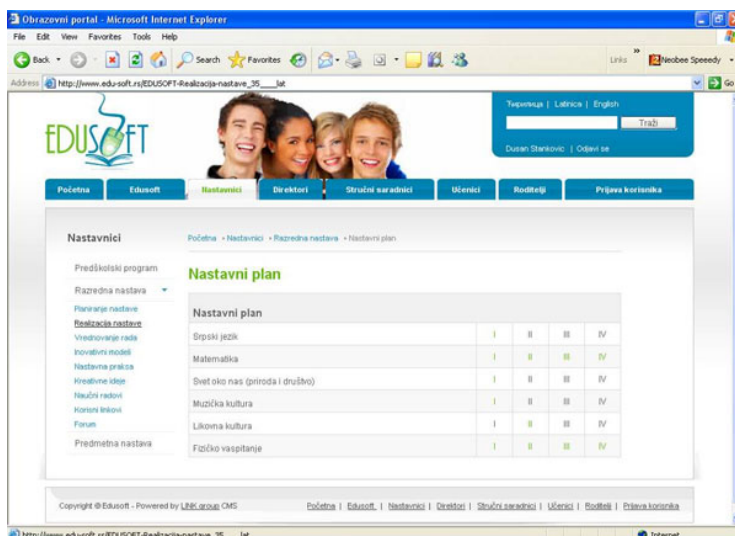
Након отварања налога кориснику је омогућено да преузима материјале који су класификовани у пет подручја: *наставници, директори, стручни сарадници, ученици и родитељи*. У наставку рада биће представљен начин функционисања линка *наставници*. У делу за наставнике, садржаји су подељени на три подручја: предшколски програм, разредна настава, предметна настава (Слика 10).



Слика 10. Линк наставници

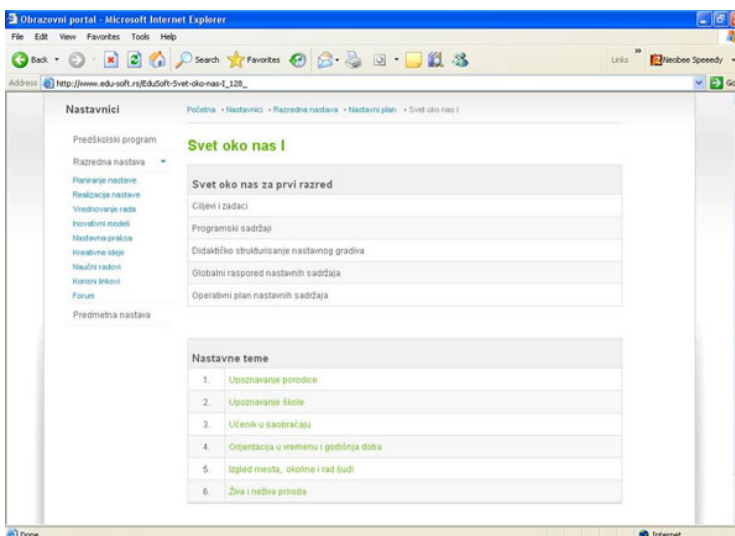
Уколико се одлучимо за разредну наставу, биће нам понуђено више садржаја: планирање и реализација наставе, вредновање рада, иновативни модели, наставна пракса,

креативне идеје, научни радови, корисни линкови, форум. Ако изаберемо линк *реализација наставе* доћи ћемо на страницу на којој можемо да бирамо жељени разред и предмет (Слика 11).



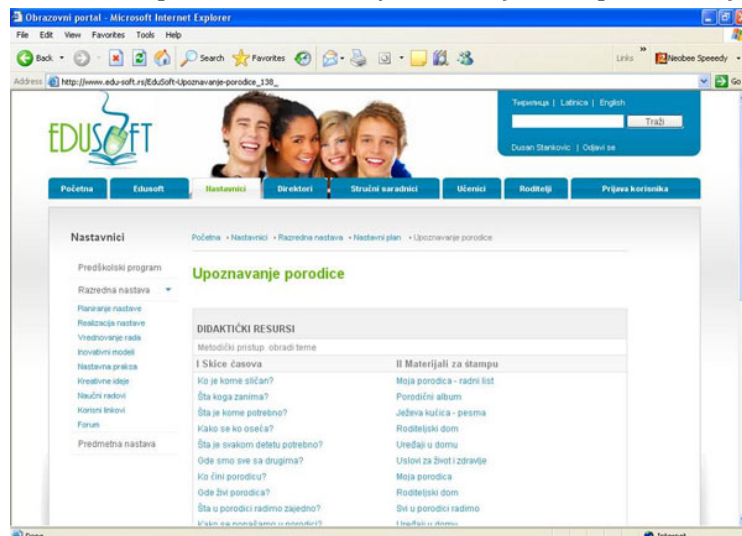
Слика 11. Наставни план

У овом случају одлучићемо се за први разред и наставни предмет *Свет око нас*. Могу се преузимати циљ и задаци, програмски садржаји, модели глобалних и оперативних планова (Слика 12).



Слика 12. Свет око нас I

Можемо се одредити за одређену наставну тему, рецимо *Упознавање породице* и преузимати скице за часове, радне листове, мултимедијалне презентације (Слика 13).



Слика 13. Дидактички ресурси

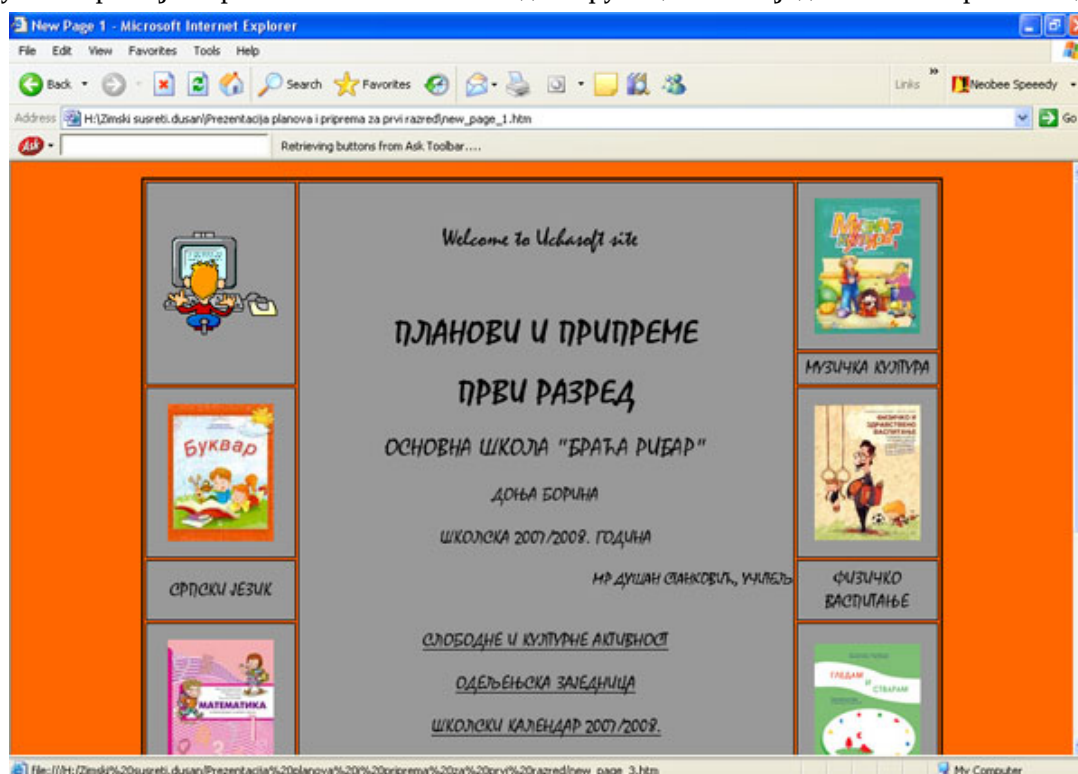
Као и сви образовни портали и *Едусофт* је отворен систем и како истиче Данимир Мандић „...процес стварања и усавршавања овако комплексног портала је веома дуго-трајан. Због природе самих ресурса немогуће га је претворити у коначан производ. Сталне промене у развоју науке, нова научна сазнања, друштвена кретања, захтеваће и свакодневно ажурирање базе ресурса, која ће се стално мењати и прилагођавати потребама наставника” (Мандић, Едусофт образовни портал).

Поједина истраживања (Станковић, 2009:129-141) показују да наставници имају изузетно позитиван став према веб порталима за припрему и реализацију наставе, као и да показују спремност за коришћење дидактичких материјала са оваквих портала. Међутим, резултати истог истраживања су показали да је степен оспособљености наставника за коришћење информационих и комуникационих технологија недовољан, те да их наставници у недовољној мери користе у настави.

ОРГАНИЗАЦИЈА ДИДАКТИЧКИХ МАТЕРИЈАЛА ПОМОЋУ HTML ПРЕЗЕНТАЦИЈА

Презентације, рађене у неком од програма за креирање HTML презентација, могу бити изузетно добро средство за организацију дидактичких ресурса сваког наставника. На овакав начин наставнику је омогућено да веома брзо дође до одређеног садржаја који му је потребан у датом тренутку. Овакве презентације се не морају постављати на интернет. Могу се налазити на неком од преносивих медија, тако да их наставници без икаквог терета

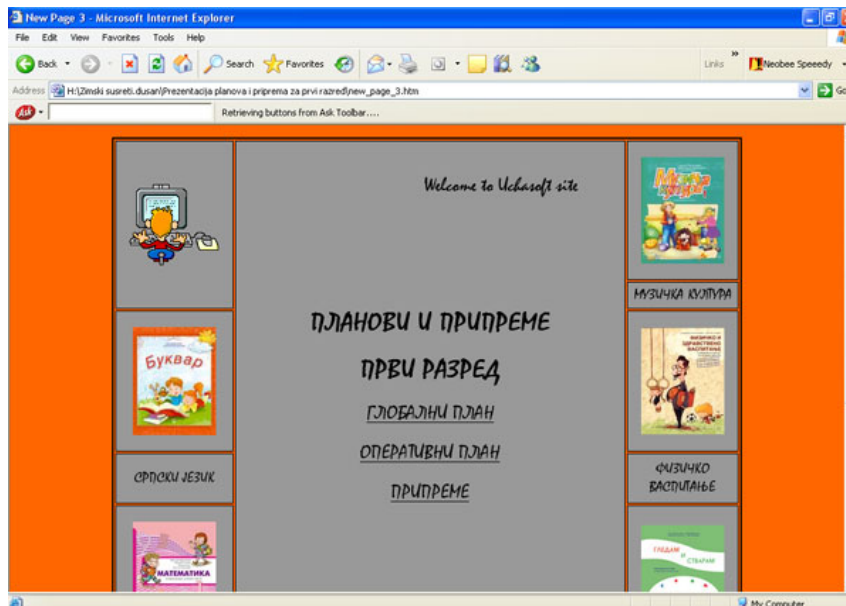
могу носити са собом, што у традиционалном облику организовања дидактичких материјала (гомиле папира, фасцикли, свезака) није било могуће. Хиперлинковање материјала ствара разгранат систем дидактичких материјала, тако да организација долази до пуног изражаја. Приказаћемо како изгледа и функционише једна оваква презентација.



Слика 14. Почетна страна

На почетној страни, поред линкова ка предметима, могу се формирати линкови ка одређеним материјалима и садржајима који се остварују током школске године у том разреду (слободне активности, час одељењског старешине, графофолије, радни листови, мултимедија, прилози, досије ученика и сл.) (Слика 14).

Веома брзо се може приступити одређеном предмету и садржајима који су везани за њега (глобални и оперативни план, припреме за часове, прилози, презентације и сл.), тако да је наставнику олакшана припрема за наредне часове (Слика 15).



Слика 15. Садржаји за одређени предмет

Овакве презентације се дугогодишњим радом проширују и обогаћују додавањем нових материјала, чиме се ствара богат дидактички досије наставника.

ЗАКЉУЧАК

Живимо и радимо у времену у којем информационе и комуникационе технологије доминирају у свим људским делатностима. Њихове потенцијале потребно је користити и у образовању, чиме би се превазишли сви проблеми који су били нерешиви дуги низ година. Изградњом образовно-васпитних веб портала свим актерима у образовању омогућава се приступ значајним и корисним садржајима и актуелним информацијама које се могу користити у припреми, реализацији, праћењу и вредновању образовно-васпитног рада. На овакав начин руше се све просторне и временске баријере, чиме се размена искустава и знања између свих учесника у образовању обогаћује, увећава и оснажује.

Литература

- Мандић, Д. (2010): *Едусофт образовни портал*. Преузето 9. марта 2010. са: http://www.edu-soft.rs/EDUSOFT-Edusoft--_78_1__lat
- Станковић, Д. (2009): Веб портали за припрему и реализацију наставе у основној школи, *Иновације у настави*, Београд, XXII, 2, 129-141.
- Станковић, Д. (2008): Веб портали и образовање на даљину за припрему и реализацију наставе, *Иновације у настави*, Београд, XXI, 3, 114-120.
- Станковић, Д. (2006а): *Веб портали у иновативним моделима наставе*. Лозница: Центар за културу „Вук Караџић”.

- Станковић, Д. (2006б): Моделовање веб портала за реализацију наставе, *Образовна технологија*, Београд, 4, 47-54.
- Business Dictionary: *Web portal definition*. Преузето 18. марта 2010. са: <http://www.businessdictionary.com/definition/portal.html>
- Википедија: *Веб портал*. Преузето 17. марта 2010. са: http://www.sr.wikipedia.org/wiki/Веб_портал
- Discovery Education: *Discovery Education Classroom Resources*. Посећено 9. марта 2010. на: <http://school.discoveryeducation.com/>
- PC Magazine Digital Edition: *Encyclopedia*. Преузето 15. марта 2010. са: http://www.pcmag.com/encyclopedia_term/0,2542,t=Web+portal&i=49528,00.asp
- The Gateway: *The Gateway*. Посећено 6. марта 2010. на: <http://www.thegateway.org>
- The Education Portal: *The Education Portal*. Посећено 5. марта 2010. на: <http://www.theeducationportal.com>
- The Homework Portal: *The Homework Portal*. Посећено 5. марта 2010. на: <http://www.thehomeworkportal.com>
- The College Portal: *The College Portal*. Посећено 5. марта 2010. на: <http://www.thecollegeportal.com>
- The Childcare Portal: *The Childcare Portal*. Посећено 5. марта 2010. на: <http://www.thechildcareportal.com>
- The United Nations: *The United Nations*. Посећено 6. марта 2010. на: <http://www.un.org/en/>
- Yahoo!: *Yahoo!*. Посећено 8. марта 2010. на: <http://www.yahoo.com>

Мр Душан Станкович
Основна школа „Братъя Рибар”
Доня Борина

УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНЫЕ WEB - ПОРТАЛЫ

Резюме: В статье рассматривается понятие web-порталов и причины их создания. Дается разделение на горизонтальные и вертикальные web-порталы. Особое внимание уделяется отечественным и зарубежным учебно-воспитательным web-порталам, использование которых улучшает качество и эффективность учебной деятельности.

Существование образовательных порталов облегчает деятельность учителей по подготовке к проведению занятий и является драгоценным источником информации для учеников и их родителей. HTML-презентации могут оказать большую помощь в организации дидактических ресурсов каждого преподавателя, в связи с чем часть настоящей статьи посвящается данному способу представления учебного материала.

Ключевые слова: образование, web-порталы, интернет-ресурсы, подготовка и проведение занятий, организация дидактических ресурсов.

Раг њримљен: 7.04.2010. њодине
Раг рецензиран: 5.05.2010. њодине